

Zivilprozessgesetzen, vyd. z roku 1928, II. str. 893, odst. VIII c), rozh. čís. 4646 sb. n. s.). Že pak v souzeném případě jsou oba nároky v uvedeném smyslu v podstatě totožné, plyne z úvahy, že příznivým rozhodnutím o žalobě určovací bude postaveno najisto, že žalovaný nemá ze zmíněného právního poměru žádnou pohledávku, tedy ani tu, jejíž zaplacení se domáhá svou žalobou o plnění, podanou pod znač. 4 Cg 184/28. Zda ve vídeňském sporu byla vznesena námitka rozepře zahájené čili nic, nemá pro tento spor rozhodujícího významu. Z toho, co uvedeno, plyne, že nebylo třeba, by byly vyžádány spisy, týkající se vídeňského sporu a by byl jimi připuštěn důkaz o okolnostech uvedených v předposledním odstavci dovolání, neboť okolnosti tyto jsou jednak nesporné, jednak nerozhodné a z části také novotami v dovolání nepřipustnými.

Čís. 10286.

Napotomní rozsudek, vyslovující rozluhu manželství z viny obou stran, nepůsobí zánik smíru, jež manželé uzavřeli při rozvodu manželství od stolu a lože, leč že by to vyplývalo ze smíru samého a ze souhlasné vůle stran, jež došla při smíru výrazu. Změna smíru pro změnu okolností (§ 1389 obč. zák.) není možná, uplatňován-li při rozvodu důvod, jsoucí též důvodem rozluky.

(Rozh. ze dne 6. listopadu 1930, Rv I 831/30.)

Při dobrovolném rozvodu manželství od stolu a lože zavázal se manžel platiti manželce výživné. Po rozluce manželství domáhal se manžel na manželce, by bylo uznáno právem, že zanikla jeho povinnost vyživovati manželku. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žalující strana nedovolává se již v odvolání § 19 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., nýbrž ustanovení §§ 1389, 1385, 861 a 869 obč. zák., dovozujíc, že strany smír o výživném ujednaly ve sporu o rozvod a o výživné, že se žalující strana zavázala platiti straně žalované výživné jen za příčinou rozvodu jako manžel manželce, že smírem měl býti jen onen spor urovnán a že neměly býti jím upraveny poměry mezi stranami na vždy, že rozvedená manželka, pokud není na rozvodu vinna, má proti manželovi nárok na výživné, který však soudní rozlukou manželství úplně zaniká a přestávají všechny důsledky svazku manželského a že s tohoto hlediska jest jasno, že žalobce smírem upravil jen poměr pro dobu rozvodu, nikoli pro dobu rozluky. Jinaký výklad žalobcovy vůle prý odporuje ustanovení § 914 obč. zák., nedá se opřít ani o majetkové poměry žalobcovy, jenž jako chudý listonoš nemohl by si dovoliti přepych starati se o děti a o ženu a platiti ještě výživné rozloučené manželce. K tomu prý přistupuje okolnost, na kterou soud první stolice nebral náležitý zřetel, že žalobce jako strana potvrdil, že se smírem mínil jen zavázati platiti výživné po čas rozvodu a že by byl smír neujednal, kdyby byl

býval upozorněn, že by je měl platiti i po rozluce. Je prý tedy po případě smír neplatný i pro nesouhlas stran při jeho uzavření. Vývodům těchto nelze přisvědčiti. Není zákonné ustanovení, podle něhož by rozluka manželství přivodila zánik smíru, jež uzavřeli manželé ve sporu o rozvod. Smírem takovým změní se zákonný nárok manželky na výživu, založený v předpisu § 91 obč. zák., v nárok vyplývající ze smlouvy, již smír jest. Nastává novace podle §§ 1376 a 1378 obč. zák. Zda má smír platiti jen po čas rozvodu, nikoli i po dobu rozluky, jest dovoditi ze smíru samého a ze souhlasné vůle stran, která při smíru došla výrazu. V tom, že smír byl uzavřen za příležitosti sporu o rozvod a o výživné, nelze o sobě spatřovati důkaz, že strany zamýšlely omeziti platnost smíru jen na dobu rozvodu, neboť to není jediné možným úmyslem stran (§ 914 obč. zák.), neboť právě tak jest možným, dokonce i bližším výklad, že strany měly na mysli poskytnouti smírem manželce náhradu za výživu, které se jí dosud dostávalo z důvodu manželství, tak dlouho, pokud se jí výživy z důvodu toho bude nedostávat. Všeobecně znějící smír, neomezující nárok manželky na dobu určitého trvání právě podle ustanovení § 914 c. ř. s. vykládati jest jako nárok na dobu, pokud manželka bude postrádati výživy, již se jí dosud dostávalo. Jest ovšem správné, že se smír uzavírá se zřetelem na panující poměry a že jest možnou jeho změna, změnily-li se okolnosti tak, že se změnou takovou strany, uzavírající smír počítati nemohly a nepočítaly. To však nelze říci o smíru v souzeném případě. Smír byl uzavřen již za platnosti rozlukového zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n., podle něhož jest možným nejen rozvod, nýbrž i rozluka manželství. Strana žalující dovolávala se již ve sporu o rozvod, jak soud prvé stolice zjistil a kteréž zjištění není napadeno, cizoložství strany žalované s S-em, tedy okolnosti odůvodňující i žalobu o rozluku. Mohl tedy žalující počítati při smíru s možností rozluky a svého opětného sňatku, i když se nehledí ani na cizoložství žalované strany s jinými osobami, a bylo jeho věcí, by se za tohoto stavu věci postaral o to, by jeho úmysl, platiti výživné jen po dobu rozvodu, došel skutečně výrazu. Okolnost, že žalující strana při smíru úmysl takový měla, jest nerozhodnou, poněvadž při smlouvě nezáleží na vnitřní na venek neprojevené vůli smluvních stran, nýbrž jen na vůli projevené a souhlasné. Že se projev takový stal, žalující strana ani netvrdila. Není tu ani nesouhlasu vůle stran, neboť i při nesouhlasu musí býti nesouhlas mezi vůlí projevenou, nikoliv jen mezi neprojevenými úmysly a pohnutkami stran.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalobce uplatňuje jen dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čís. 4 c. ř. s. a provádí jej v podstatě týmž způsobem, jak jej provedl v odvolání. Stačí proto odkázati ho povšechně na důvody odvolacího soudu, s nimiž souhlasí i soud dovolací. Žalobce se nedomáhá rozsudku o původní neplatnosti smíru (§ 1385 obč. zák.).

nýbrž o dodatečném pominutí jeho závazku a tomuto závazku odpovídajícího nároku manželky. Snaží se doličiti, že pravým úmyslem stran (§ 914 obč. zák.) bylo to, co on si myslel a co jest mu příznivé, totiž, že má platiti výživné jen po čas rozvodu. Žalovaná zase naopak stojí na stanovisku, že pravým úmyslem stran bylo, co ona si myslila a co jí jest na prospěch, totiž, že má dostávati výživné trvale. Takovým způsobem by se ovšem k cíli nedošlo. Smírem t. j. smlouvou, již byl manželčin zákonný nárok na výživné (§ 91 obč. zák.) změněn novací v nárok smluvní (§§ 1376 a 1380 obč. zák. a rozh. čís. 6695 sb. n. s.), zavázal se žalobce při dobrovolném rozvodu manželství, že bude platiti manželce výživné v měsíčních částkách. Časové obmezení ve smíru není. Ani jeho doslov nepoukazuje k tomu, že se žalobce zavázal platiti žalované výživné jen, pokud bude jeho manželkou, neboť odstavec II. začíná slovy: »Jindřich K. se zavazuje, že zaplatí Amalii K-ové« tedy nikoliv, že zaplatí manželce Amalii K-ové . . . Dokud smlouva trvá a nebyla zrušena nebo změněna srovnalou vůlí stran nebo výrokem soudcovským, dotud musí žalobce smlouvu plniti. Pozdější rozsudek, vyslovující rozlukou manželství z viny obou stran, nemá o sobě tento zrušující účinek. Bylo na žalobci, by dokázal skutečnosti, z nichž by plynul úmysl obou stran ujednati smír jen na dobu rozvodu, nikoli dále. To se žalobci podle skutkových zjištění nižších soudů učiněných na základě výsledku stran nepodařilo. Nezáleží na tom, co si žalobce při uzavření myslel, nýbrž na tom, co projevil (§§ 861 a 869 obč. zák.). O nedorozumění (dissensus) — které by ostatně překáželo vzniku smlouvy, ale nerušilo by smluvní povinnost již vzniklou — nemůže býti řeči, protože, pokud strany vůlí projevily (plniti a přijímati výživné), byl mezi nimi souhlas a jde o to, zda tu byl také souhlas o časovém obmezení smlouvy, která obmezení neobsahuje, což právě jde na úkor žalobce, jenž by musil dokázati zákonné předpoklady zániku svého závazku. Pokud dovolatel uvádí, že rozlukou nastaly docela jiné poměry a úplně nové okolnosti, se kterými při uzavření smíru nemohlo býti počítáno, a pokud tím poukazuje na předpis poslední věty § 1389 obč. zák., odkazuje se na důvody napadeného rozsudku.

Čís. 10287.

První věta § 1116 a) obč. zák. platí i pro obytné i pro jiné místnosti. Smrtí zůstavitele nezanikla nájemní smlouva a nelze pokládati dědice za nového nájemníka, nýbrž dědic vstupuje v nájemní práva zůstavitelova.

Byl-li předmětem nájmu byt, může i pronajímatel i dědic dáti zákonnou výpověď podle druhé věty § 1116 a) obč. zák., nehledíc k tomu, zda byla smlouva uzavřena na určitou delší dobu. Byly-li však předmětem nájmu jiné místnosti, zejména obchodní, a je-li smlouva uzavřena na určitou dobu, nedopouští zákon její předčasné zrušení z důvodu nájemníkovy smrti.